

URL (Uniform Resource Locator)

Dokumendile (veebilehele) viidatakse internetiaadressi (URL) abil, mis määrab, millises arvutis dokument asub ja kuskohas ta selles arvutis paikneb.

URL koosneb kolmest osast:

http://www.ttykk.edu.ee/turism/turismalus.shtml

http://
Kasutatav protokoll määrab, et otsitakse veebilehekülge

www.ttykk.edu.ee
Arvuti nimi internetis (domeeninimi)

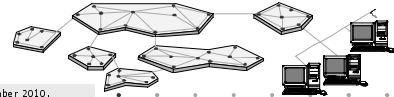
otsitee ja dokumendi nimi /turism/ /turismalus.shtml
Failitee (ehk kaust Failinimi kus dokument asub

Internet, internetiteenused

INTERNET = VÕRKE ÜHENDAV VÕRK
Globaalne (koht- ja magistraal)võrkude kogum, mis katab kõiki maailmajagusid.

Internetis ei ole üldist hierarhiat, kõik sellesse ühendatud arvutid on sõltumatud.

kolmapäev, 15. september 2010.

Arvutivõrgud

LAN e kohtvõrk piiratud alal paiknev arvutivõrk

intranet asutuse suletud sisevõrk, mis kasutab internetiprotokollistiku

ekstranet sisevõrgu laiendus "valitud" kasutajatele

WAN e laivõrk laia geograafilist piirkonda kattev lokaalvõrke siduv arvutivõrk

Internet võrkude võrk

Andmevahetus

Andmevahetuseks Internetis kasutatakse **TCP/IP protokoll**

Andmete ülekandeks kasutatakse:

- üldkasutatavat telefonivõrku
- kohalikku arvutivõrku ehk kohtvõrku (LAN)
- mobiilsidevõrke
- raadio- ja satelliitsidekanaleid
- kaabtelvisiooni- ning elektrivõrke

Server on arvuti (programm), mis säilitab andmeid ja programme, mida võrgu kliendid kasutavad

Aadressid internetis

Igal arvutil on oma unikaalne võrguaadress:

IP-aadress (nt 213.168.24.195 ehk postimees.ee)

Igale numbrilisele IP-aadressile vastab enamasti ka nimi, mida kutsutakse domeeninimeks. **Domeeninime** on inimesel kergem meelde jätta kui mitmeid numbrikombinatsioone. DNS: IP <=> nimi

Domeeninimed

Internet koosneb **domeenidest** ehk "piirkondadest". Tüüpilised domeenid jagunevad omakorda alamdomeenideks, mis tavaliselt määravad ära kindla arvutivõrgu, näiteks **ttu.ee**

.ee	Eesti	.com	äriühingud
.fi	Soome	.edu	haridusasutused
.se	Rootsi	.gov	riigiasutused
.no	Norra	.mil	sõjaväeasutused
.dk	Taani	.net	suured võrgukeskused
.eu	EL	.org	ülejäanud organisatsioonid

tüüpiline domeen

.ee alamdomeen

Internetiteenused

- WWW ehk veeb, info, ideed (*World Wide Web, HTTP*)
- elektronpost, suhtlemine (*e-mail, SMTP, VoIP*)
- andmeedastus, failijagamine (*FTP*)
- virtuaalterinali kasutamine (*Telnet, ssh*)
- rühmatöövahendid (*chat, ...*)
- mängud, meelelahutus
- jne

Internet kui infovaramu, WWW

Veeb on kogumik elektroonilisele kujule viidud tekstede, pilte, helisid, videolõike jms internetis.

Veebis asuvat dokumenti nim **veebileheks** ja need on omavahel suvaliselt seotud hüperlinkide abil. Igal veebilehel on oma unikaalne internetiaadress (*URL-address*).

Veebilehed on kirjutatud **HTML-keeles** (hüpertekst) ja neid loetakse **veebilehitsejate** (e.k sirvik) abil.

Veebilehitsejad

Firefox

IE (Internet Explorer)

Opera

Teabeotsing

Intuitsioon - aima veebiaadress ise ära!!

Portaal pakub laias valikus ressursse ja teenuseid (uudised, ilmateated jms)
www.infopluss.ee, www.delfi.ee

Temaatiline kataloog - veebilehed on liigitatud teemade ja alateemade järgi inimeste poolt
www.looksmart.com, www.dmoz.org,
www.sosig.ac.uk

Teabeotsing

Otsingumootor - hiiglaslik veebilehtede andmebaas, mis pannakse kokku robotprogrammi poolt
www.google.com, www.baidu.com,
www.yahoo.com, www.bing.com

Erialased (*on-line*) andmebaasid, kust on võimalik dokumente kätte saada ainult päringu abil (dünaamiliselt genereeritud vastus)
ester.nlib.ee, vt ka www.ttu.ee/raamatukogu